ZEMĚDĚLSKÁ PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

5 leden 2008
70. ročník

Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru

„O bramborový květ Vysočiny“

Informační servis

Aktuální téma: učebnice

Agrokomplex Nitra – kalendár výstav 2008

Rok 1918 a naše zemědělské školství

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Ilustrace z publikace Herbář aneb bylinář Pietra Andrea Mattioliho vydané v roce 1562 (z historických sbírek Zemědělské a potravinářské knihovny)

P & 2008

UZPI

Ústav zemědělských a potravinářských informací

ASOCIACE JEDNALA str. 4

Členové Výkonné rady a hosté

AKTUÁLNÍ TÉMA: UČEBNICE str. 3

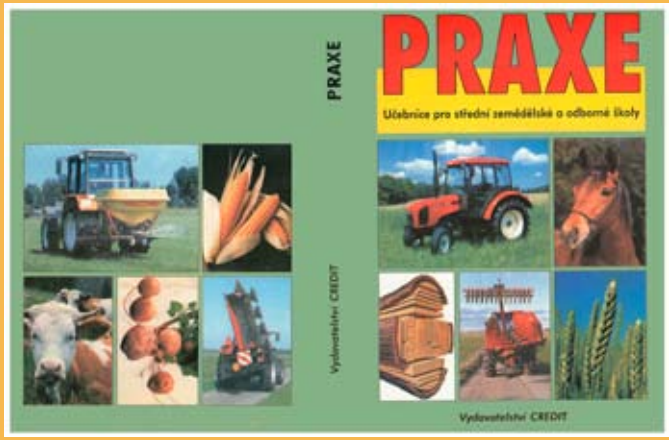

Jedna z prvních učebnic vydavatelství Credit

AKTUÁLNÍ TÉMA: UČEBNICE

Pozdě, ale přece. Asi toto jsou tak trochu charakteristická slova týkající se letošní dodávky odborných učebnic pro školy Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru.

Na začátku nového školní roku tu byla řada nejasností. Například: Učebnice vydavatelství CREDIT vznikaly dlouhé roky na základě edičních záměrů bývalého sdružení zemědělských škol. Původní Pedagogická komise sdružení – hlavní tematický garant edičních záměrů – tu náhle byla ve zcela jiném složení. A aktuálnost obsahu jednotlivých titulů? Učebnice vznikaly v době, kdy jsme nebyly členy EU. Co vše bude třeba měnit, aktualizovat, vypustit, zpřesnit, které učebnice dokonce vůbec nenabízet? Jaké nové učebnice zařadit do edičního plánu a kdo bude vše řídit?

Dříve jsme rok co rok velkou část učebnic dotiskovali. Podmínkou dotisku bylo alespoň 400 objednávek na jednotlivý titul, menší dotisk by znamenal výrazný nárůst cen a naše vydavatelství nehodlalo překročit hranici 200 Kč za učebnici.

A jak začal letošní školní rok? Objednávek po začátku školního roku bylo poskrovnu. Volalo s dotazy pár knihkupců, volali jednotliví učitelé a objednávali pro svou třídu pár kousků. Volali rodiče: „Oni jim ve škole řekli, ať si ty učebnice někde obstarají…“ Pár objednávek, ale skutečně jen pár mělo razítko a údaje školy. Stále ale málo na dotisk…

Zasáhla Pedagogická komise Asociace. Pokyny a doporučení ze sídla Asociace v Humpolci odchází na školy v celé republice. Na jeho základě dostává vydavatelství Credit na zasedání Výkonné rady Asociace dne 13. listopadu 2007 slušnou hromádku objednávek na doporučené tituly učebnic k dotisku. Objednávku předáváme 15. listopadu tiskárně. První z pěti objednaných titulů expedujeme školám přímo z příbramské tiskárny 4. prosince. Na Mikuláše expedice končí.

Na školy jsme tedy vyexpedovali: CHOV ZVÍŘAT I a II, PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN I, ZÁKLADY MECHANIZACE I a II. Od každého titulu jsme nechali pro všechny případy dotisknout více kusů, než bylo objednáno, takže doobjednávky jsou možné!

Struktura objednávek napovídá, že musíme na příští rok opětovně zabezpečit podrobnější seznámení s obsahem a zaměřením jednotlivých titulů učebnic. Kdyby tu tento poznatek byl, asi by se nestalo, že je poptávka soustředěna například na titul PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN I, kde se obecně pojednává o principech pěstování, ale poptávka již není po SPECIÁLNÍM PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN, což je vlastně II. díl, který pojednává podrobně o pěstování jednotlivých druhů a kategorií rostlin na základě moderních vědeckých poznatků. Nebo CHOV ZVÍŘAT III, který se týká všech malých domácích zvířat apod. Není skutečně zájem nebo chybí informovanost?

Vše musíme napravit v příštím roce! Vydavatelství zajistí ve spolupráci s Pedagogickou komisí Asociace a autory jednotlivých titulů analýzu obsahů původních textů učebnic a na základě toho upřesníme vydavatelské záměry pro nový školní rok. Školy budou zavčas se vším podrobně seznámeny. Pokusíme se získat objednávky do 20. září, aby v první polovině října byly učebnice v rukách studentů.

Samozřejmě naše vydavatelství uvítá návrhy škol na změny a doplnění edičních plánů a záměrů, budeme vděčni i za kritické připomínky a návrhy. Proto se těšíme na další spolupráci.

Jiří Blecha
Vydavatelství Credit Praha

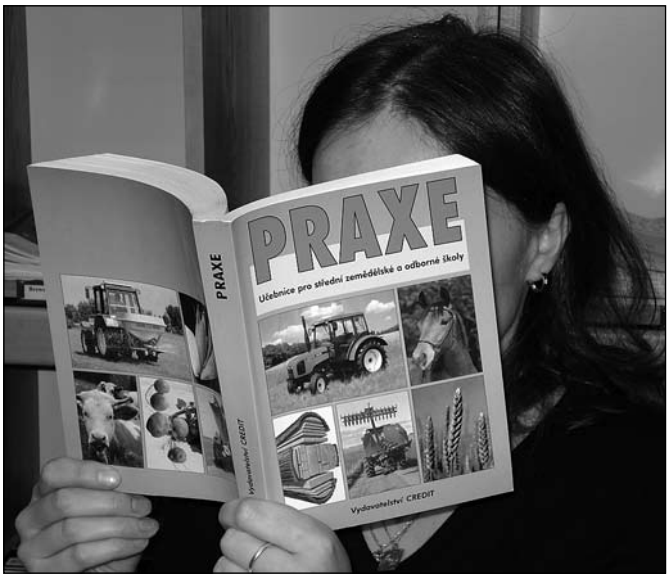

ASOCIACE VZDĚLÁVACÍCH ZAŘÍZENÍ

pro rozvoj venkovského prostoru

Dne 14. listopadu 2007 se na svém pravidelném zasedání sešla Valná hromada „Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru se sídlem ve Střední zemědělské škole Humpolec". Zázemí k jednání (to byla novinka) poskytlo SOU gastronomie a podnikání v Praze 9. Příjemné a pohostinné prostřední školy využila už o den dříve Výkonná rada Asociace k přípravě programu Valné hromady.

Hlavní projev, ve kterém shrnul roční činnost Asociace, přednesl její předseda Mgr. Otakar Březina.

Dámy a pánové, vážené kolegyně a kolegové, vážení hosté,

je to téměř přesně rok, co jsme se sešli ve Světlé nad Sázavou. Rok utekl jako voda a měli bychom opět zhodnotit činnost naší Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj ve venkovském prostoru. Aktivity Asociace navazovaly na předchozí období. Výkonná rada se snažila a snaží řádně zastupovat Asociaci a hájit zájmy svých členů ve vztahu k ministerstvu školství, ministerstvu zemědělství, vůči krajům a dalším ústředním orgánům státní správy.

Jsme členem sdružení CZESHA a i jejím prostřednictvím – spolu s ostatními asociacemi škol – se snažíme prosazovat naše návrhy a podněty. Prostřednictvím CZESCHA jsme členy Unie svazu zaměstnavatelů, která je pravidelným členem tripartity. To nám umožňuje získávat informace o projednávaných zákonech, i když někdy, bohužel, bez možnosti jakékoliv změny.

Rok 2007 byl rokem, kdy se začala masově realizovat kurikulární reforma. V jarním období se nám podařilo prosadit naši Asociaci na ministerstvu školství jako jedno z připomínkových míst. Podnětem nám bylo připomínkování Rámcových vzdělávacích programů (RVP), kdy jsme následně zjistili, že po připomínkovém řízení došlo (z našeho pohledu) k zásadním změnám v řidičských a svářečských průkazech. (Po spojeném úsilí nás všech se podařilo autoškolu a svařování v přijatelné podobě do RVP vrátit. Poděkování za to patří všem, kteří se do tohoto procesu aktivně zapojili, protože to nebyla věc nijak jednoduchá. Za spolupráci děkuji především Národnímu ústavu odborného vzdělávání, jmenovitě oddělení Ing. Husové. Snad se podaří i v dalších vlnách schvalování RVP tyto pro naše žáky tak důležité záležitosti zachovat.)

Dalším neurologickým bodem je nové pojetí maturity. Po obecné shodě o odložení tzv. státních maturit začíná projednávání podoby maturitní zkoušky na rok 2010 resp. 2012. (Všichni jsme obdrželi návrh zaslaný elektronickou poštou tajemnicí Asociace paní Zachovou.) Zúčastnil jsem se jednání na ministerstvu školství, avšak ještě proběhne připomínkové řízení a bude zde jistě prostor i pro další spolupráci s NÚOV, se kterým se podílíme i na celé řadě jiných aktivit; např. projekt KVALITA 1, UNIV PILOT S.

Dalším, dle mého názoru sporným, bodem jsou i uvažované změny v organizaci přijímacího řízení.

Jsme rádi, že pokračuje velmi dobrá spolupráce i s Ústavem zemědělských a potravinářských informací. Nadále jsme se podíleli na činnosti redakční rady společného odborného časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Účastníme se seminářů a školení, které ÚZPI pořádá. Podzimní zasedání Výkonné rady se konalo přímo v prostorách ústavu, za což děkujeme panu řediteli Ing. Vozkovi.

Naši členové mají zastoupení i v oborových radách a sektorových komisích.

A dále, samozřejmě, podporujeme odborné soutěže zemědělských, potravinářských, rybářských a dalších oborů organizovaných našimi školami. V uplynulém roce to byly:

- Soutěž žáků v odborných kovářských dovednostech (30. a 31. 3. 2007 ve SŠ Jaroměř)
- Soutěž družstev žáků 3. ročníků SZeŠ oboru Agropodnikání – Ekologie v zemědělské praxi (11. 4. 2007 v SZeŠ Tábor)
- Jízda zručnosti 2007 pro oblast severní Moravy (12. 4. 2007 ve SŠ Krnov)
- Celostátní soutěž dovedností oboru Agropodnikání (12. a 13. 4. 2007 ve VOŠ a SZeŠ Benešov)
- Oblastní kolo Jízdy zručnosti v ČZA Humpolec (3. 5. 2007 Světlá nad Sázavou)
- II. ročník celostátní soutěže žáků zemědělských odborností (8. až 10. 10. 2007 na OA, SOŠG a SOU v Údlicích)

Vážené kolegyně a kolegové, jsme rádi, že i v období, kdy každý z nás musí mít na prvním místě na paměti prospěch a rozvoj své vlastní školy, si uděláme čas i na činnost naší Asociace.

Vážení přátelé, dovolte mi, abych alespoň připomněl aktivity členů rady v r. 2007: Výkonná rada se sešla celkem čtyřikrát – 22. 3. 2007 ve Znojmě, 16. 5. 2007 v Kroměříži, 12. 9. 2007 v Praze na ÚZPI, a včera zde na SOU v Praze 9. Navíc 23. 10. 2007 proběhlo jednání na MŠMT ČR (s naší účastí) k novým maturitám a v průběhu celého kalendářního roku se řada členů naší Asociace podílelo na projektu IQ AUTO a na projektu ENERSOL.

Na závěr své zprávy mi dovolte, abych poděkoval všem členům Výkonné rady, tajemnici naší Asociace paní Zachové, ale i všem hostům, kteří mezi nás přicházeli a pomáhali nám často radou, ale někdy i z titulu své funkce řešit naše problémy.

Z jednání Výkonné rady Asociace

Den před Valnou hromadou se sešla Výkonná rada Asociace, aby upřesnila program dalšího dne. Přítomni byli i někteří hosté z řad tradičních spolupracovníků Asociace.

Prof. Slavík, ředitel Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity přednesl své návrhy spolupráce s Asociací. Hovořil mj. o návrhu Statutu cvičné školy pro pedagogickou praxi (schválen pro 21 SOŠ a 19 SOU), o přípravě magisterského studijního oboru pro oblast speciální pedagogiky, o bakalářských pracích (učební pomůcky pro školy na CD).

Ing. Gočálová a Ing. Matoušek zastupovali ministerstvo zemědělství. Ing. Gočálová vysvětlovala především význam dotačního titulu Školní závody, Ing. Matoušek se věnoval problematice uznávání dalšího vzdělávání. Oba doporučili sledovat příslušnou problematiku na webových stránkách MZe ČR, další informace i na www.narodni-kvalifikace.cz.

Ing. Kaše z Ústavu zemědělských a potravinářských informací hovořil o spolupráci s trvalou vzdělávací základnou, o spolupráci v oblasti mezinárodních programů, o školeních k programu rozvoje venkova, o pomoci při vydávání publikací v oblasti elektronických médií.

Představitel vydavatelství Credit pan Blecha navázal na dlouhodobou úspěšnou (na čas přerušenou) spolupráci při vydávání odborných učebnic. (Podrobná informace je obsahem úvodního článku v tomto čísle.)

Jednání pokračovalo pracovní částí – kontrolou úkolů z minulého zasedání, vzájemným informováním o různých jednáních, vymezením nových problematik a přípravou Valné hromady.

Z jednání Valné hromady Asociace

Po slavnostním zahájení Valné hromady zhodnotil předseda Mgr. Březina činnost Asociace (uvedeno v úvodu článku) a opět dal nejdříve slovo hostům.

Ing. Husová z Národního ústavu odborného vzdělávání poděkovala za dobrou spolupráci s Asociací. Shrnula průběh kutikulární reformy, která začala v r. 2005. Popsala jednotlivé vlny Rámcových vzdělávacích programů (RVP), zpracování Školních vzdělávacích programů i další vzdělávání pedagogických pracovníků (Pilot S) a projekt Kvalita 1 (řeší novou závěrečnou zkoušku). Dlouhodobá je práce u Národní soustavy kvalifikací, probíhá ověřování v rámci projektu UNIF. Vyjádřila se i k europasu (dodatek k certifikátu), který vydává NÚOV. Veškeré uvedené informace jsou podrobně k dispozici na webových stránkách: **www.narodni-kvalifikace.cz, www.nouv.cz.**

Publikace ÚZPI k rozebrání nabídl přítomným pan Sívek. Ve spolupráci s výzkumnými ústavy a vysokými školami připravují pro školy témata ke školení, učební texty; s lesnickými školami pak projekt pro odbornou mysliveckou veřejnost.

Ing. Gočálová z MZe ČR se zúčastnila i jednání Výkonné rady. Širšímu plénu popsala 7 let fungující dotační titul Školní závody, nutnou kvalifikaci pro dotační titul Mladý zemědělec a další možnosti vzdělávání učitelů odborných předmětů. Případné dotazy zodpoví pomocí kontaktů: **ludmila.gocalova@mze.cz**, tel.: 221 812 037.

Gestorem zemědělského školství na MŠMT ČR je Ing. Mališová. Ve svém vystoupení doplnila informace o RVP a nabídla prezentaci k novým návrhům novel školského zákona č. 561/2004 Sb. Podrobné informace: **karla.malisova@msmt.cz**, tel.: 257 193 531. O vydávání učebnic pro školy pohovořil opět pan Blecha, Credit. Problematika kolem učebnic je podrobně osvětlena v samostatném článku na str. 3.

Jednotlivá vystoupení byla proložená diskuzí a po zprávě o hospodaření a zprávě o členské základně (k 30. 10. 2007 je 88 platících členů) přišly na pořad zprávy komise pro školní hospodářství a komise pedagogické. Nechyběla ani informace o mezinárodním sdružení zemědělských škol Europea, které za školy Asociace zaštiťuje PaedDr. Bc. Dobešová, ředitelka VOŠ a SZeŠ Benešov.

Podrobný zápis z jednání Výkonné rady i z průběhu Valné hromady Asociace obdrželi všichni členové Asociace a přítomní hosté od tajemnice Asociace paní Zachové: **asociace@sos-humpolec.cz**.

VÝKLAD VÝPOČTU

započitatelného přívodu N na travní porosty (limity u pastvin) v l. 2007–2013

Evidence hnojení je vyžadována již od roku 1998. Od té doby se však požadavky na způsob evidence několikrát změnily. V roce 2007 byl obsah evidence hnojiv upřesněn a jako novum zaveden termín přívod dusíku na travní porosty. Zároveň v rámci čerpání dotací dodržování agroenvironmentálních opatření (AEO), vyplývající z osy 2 „Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013", byly stanoveny limity přívodu N a tomu odpovídající intenzita chovaných zvířat.

Stanovené limity u jednotlivých titulů AEO odpovídají dříve požadované denní aktuální intenzitě:

- titul **pastviny** – požadovaná aktuální denní intenzita 0,5–1,25 DJ/ha pastvin – odpovídající limit N 5–55 kg N/ha (dolní limit stanoven na ha PB, horní limit stanoven jako průměr na celou výměru pastvin)
- titul **druhově bohaté pastviny** – požadovaná aktuální denní intenzita 0,4–1,05 DJ/ha pastvin – odpovídající limit N 5–40 kg N/ha (dolní limit stanoven na ha PB, horní limit stanoven jako průměr na celou výměru pastvin)
- titul **suché stepní trávníky a vřesoviště** – požadovaná aktuální denní intenzita 0,25–1,25 DJ/ha (pastva pouze ovcemi a kozami) – odpovídající limit N 5–30 kg N/ha (dolní limit stanoven na ha PB, horní limit stanoven jako průměr na celou výměru pastvin)

Limit dusíku dodaného pastvou zahrnuje pouze přívod dusíku do půdy, tedy po odpočtu bezprostředních ztrát do ovzduší, které činí 40 %. Rozhodující pro přepočty je tedy následující tabulka, jejíž část (první tři sloupce) bude rovněž implementována do novely vyhlášky č. 274/1998 Sb., která je závazným předpisem pro vedení evidence hnojení:

- u titulu pastviny byla kalkulace provedena následovně:
  - o požadovaný dolní limit 5 kg N/ha půdního bloku/dílu plyne z přepočtu

0,5 DJ/ha*0,13 kg N/DJ*120 dní = 8 kg N/ha za 120 dní

Poznámka: Všimněte si, že u dolního limitu je uvažováno s normalizovaným pastevním obdobím 120 dní.

  - o povolený horní limit 55 kg N/ha pastvin plyne z přepočtu

1,25 DJ/ha*0,13 kg N/ha*365 dní = 59 kg N/ha za 365 dní

Poznámka: Všimněte si, že kalkulace horního limitu je prováděna s ohledem na možnost celoročního pobytu zvířat na pastvinách; výše uvedená čísla platí jen pro skot nad 2 roky věku, ale lze předpokládat, že farmář nemá pouze skot nad 2 roky, ale i mladší a ten produkuje méně N (což naznačuje v návazné tabulce v Excelu kategorie 1:1), pak je uvedené rozmezí limitů 7–52 kg/ha.

- obdobný přepočet lze pak provádět pro druhově bohaté pastviny, kde je však požadovaná aktuální denní intenzita nižší, proto je nižší i horní limit přívodu N
  - o povolený limit 5 kg N/ha půdního bloku/dílu tedy plyne z přepočtu

0,4 DJ/ha*0,13 kg N/DJ*120 dní = 6 kg N/ha za 120 dní

Poznámka: Všimněte si, že u dolního limitu je uvažováno s normalizovaným pastevním obdobím 120 dní.

  - o povolený limit 45 kg N/ha pastvin plyne z přepočtu

1,05 DJ/ha*0,13 kg N/ha* 365 dní = 49 kg N/ha za 365 dní

Poznámka: Všimněte si, že kalkulace horního limitu je prováděna s ohledem na možnost celoročního pobytu zvířat na pastvinách; výše uvedená čísla platí jen pro skot nad 2 roky věku, ale lze předpokládat, že farmář nemá pouze skot nad 2 roky, ale i mladší a ten produkuje méně N (což naznačuje v návazné tabulce v Excelu kategorie 1:1), pak je uvedené rozmezí limitů 5–43 kg/ha (čísla jsou zaokrouhlená).

- u titulu suché stepní trávníky a vřesoviště je pak kalkulováno pouze z pastvou ovcí a koz
  - o povolený limit 5 kg N/ha půdního bloku/dílu tedy plyne z přepočtu

Množství exkrementů a přívod N do půdy

	t (exkr.)/DJ za rok	Přívod N (kg/t)	kg N/DJ za rok	kg N/DJ za den
Skot nad 2 r.	14,0	3,3	47	0,13
Skot do 2 r.	14,0	2,6	36	0,10
Ovce, kozy	9,1	4,9	45	0,12
Koně	8,6	2,8	24	0,07

0,25 DJ/ha*0,12 kg N/ha*120 dní = 4 kg N/ha za 120 dní

- povolený limit 30 kg N/ha pastvin plyne z přepočtu

1,25 DJ/ha*0,12 kg N/ha*200 dní = 30 kg N/ha za 200 dní

Poznámka: Všimněte si, že zde není uvažována pastva po celý rok a to vzhledem k omezení možnosti pastvy termíny přiřazenými k půdním blokům/dílům v rámci vrstvy ENVIRO – maximální varianta pastvy je 7 měsíců – termín 1. 5. až 31. 10.

Ing. Jiří Střelka, CSc.
Regionální pracoviště ÚZPI Písek

INFORMAČNÍ SERVIS

Zastoupení Evropské komise

Učitelé také potřebují dobré vzdělání!

Evropská komise pracuje na zlepšení kvality vzdělávání učitelů v EU. Vysoce kvalitní výuka je nezbytným předpokladem kvalitního vzdělání a odborné přípravy, které jsou dále rozhodující pro dlouhodobou konkurenceschopnost Evropy a její schopnost vytvářet více pracovních míst a růst. Dohodnuté návrhy přijaté členskými státy zajistí pro EU vysoce vzdělanou pracovní sílu, kterou potřebuje, aby mohla čelit výzvám 21. století.

Neberou děti v Evropě nebezpečí online technologií na příliš lehkou váhu?

Na to, jak nová média využívají děti v celé Evropě, se zaměřil průzkum Komise. Vyplývá z něj, že internet a mobilní telefony jsou dnes v Evropě pro mladou generaci bezmála samozřejmostí. Děti a mládež též obecně vědí o úskalích internetu a mobilních telefonů. Když se ovšem při jejich používání dostanou do obtížné situace, pomoc dospělých považují až za krajní řešení.

Komise chce lepší zapojení mladých lidí do společnosti

Vzhledem k tomu, že obyvatelstvo Evropy stárne čím dál rychleji a podíl na trhu práce se snižuje, bude se EU stále více spoléhat na mladší generace. Podle analýzy jsou mladí lidé často nedostatečně připraveni nést tuto odpovědnost. Každý šestý mladý Evropan nedokončí školní docházku a 4,6 milionů mladých lidí ve věku od 15 do 24 let nemá práci. Dokument zdůrazňuje, že je nutné více a dříve investovat do vzdělávání a zdraví mládeže a zlepšit přechod z procesu vzdělávání do pracovního života, a to jak na úrovni EU, tak i na úrovni členských států. Rovněž klade důraz na to, aby byli mladí lidé více zapojováni do občanského života a do společnosti jako celku.

„Více mladých Evropanů se učí cizí jazyky, a to mnohem dříve než jejich rodiče“

Ze zprávy plánu „Podpora jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti: 2004–2006“ vyplývá, že téměř všechny členské státy zlepšily svou výuku jazyků, zejména pro mladší věkové skupiny. Výuka dvou cizích jazyků je na středoškolské úrovni poskytována stále většímu počtu studentů, avšak tento trend neplatí pro všechny členské státy. Zpráva dále zmiňuje některé slabiny v poskytování výuky jazyků dospělým.

Budoucnost lehčí než vzduch

Jaká bude Evropa v budoucnosti? Komise chce, aby byla ekologičtější, přívětivější a bezpečnější. A na cestě k tomuto cíli spoléhá především na vodík. Dnes jezdíme na benzín a topíme plynem. Ale co zítra? Mají budoucnost palivové články a vodík? Evropská unie a průmysl se s touto vizí ztotožňují a hodlají ji uskutečnit prostřednictvím společné technologické strategie. Účelem partnerství veřejného a soukromého sektoru je napomáhat rozvoji a zavádění vodíkových technologií do r. 2020 v automobilovém průmyslu a v dopravě, ale i v dalších oblastech každodenního života. Vodík a palivové články jsou totiž potenciálními zdroji energie pro mnoho přístrojů a zařízení. Představit si lze mobilní telefony, počítače nebo i kotle na vodík – to vše je na dosah!

Nový podnik rychleji a levněji

Průměrné náklady na založení nové firmy se v EU15 v r. 2007 snížily na 554 eur, zatímco v r. 2002 to bylo 813 eur. Zdolání nutných administrativních procedur kolem registrace trvá pouze 12 dní, kdežto před pěti lety to bylo 24. Vzhledem k tomu, že malé a střední podniky

dodávají trhu práce nejvíce nových pracovních příležitostí, berou je evropští ekonomové i politici skutečně vážně. To je i závěr zprávy, která hodnotí vývoj malého a středního podnikání v EU v posledních pěti letech. Sleduje přitom pět hlavních oblastí: snižování byrokracie, zlepšování přístupu na různé trhy, podpora podnikání a řemesel, vliv podnikání na hospodářský růst a dialog se zúčastněnými stranami. Malé a střední podniky jsou stále častěji předmětem iniciativ EU a evropské legislativy.

Posílená biodiverzita vede k vyšším výnosům

Budou-li zemědělci napříč Evropou podporovat pestřejší druhovou skladbu pastvin, měli by dosahovat lepších výnosů a menšího zaplevelení. Nový evropský výzkum potvrdil, že tato základní ekologická zásada platí i pro kulturní pastviny. Věda zabývající se biodiverzitou tvrdí, že ztratí-li se z ekosystému určitý druh, snižuje se jeho produktivita. Jednoduchá společenství sestávající pouze z jednoho či dvou druhů se produkují méně biologického materiálu než kombinace druhů.

Iniciativa Leader – přínos EU pro rozvoj venkova

V dnešní EU představují venkovské oblasti 90 % území a žije v nich 60 % obyvatel. Každá venkovská oblast se potýká s vlastními problémy a i jejich řešení je nutno hledat v místním prostředí. Tato myšlenka stála u zrodu iniciativy EU „Leader“ podporující rozvoj venkovského hospodářství. Díky iniciativám Leader I, Leader II a poté Leader+ mohly venkovské oblasti uskutečňovat od roku 1991 vlastní strategie rozvoje, aniž by se musely vzdát svého přírodního či kulturního bohatství. Místní přístup k rozvoji venkova zajišťují místní akční skupiny (MAS) sdružující různé subjekty v dané venkovské oblasti. Tyto skupiny přebírají odpovědnost a připravují a schvalují opatření, které pak samy přímo provádějí.

Zemědělství: kontrola stavu za účelem zefektivnění společné zemědělské politiky a řešení nových úkolů

Evropská komise chce zefektivnit a zmodernizovat společnou zemědělskou politiku. Tzv. kontrola stavu SZP se bude zabývat třemi hlavními otázkami: jak zefektivnit režim přímých podpor, jak uplatnit nástroje tržní podpory v podmínkách EU-27 a jak se vypořádat s novými úkoly od změny klimatu, přes biopaliva, vodní hospodářství až po ochranu biodiverzity.

Evropské národy „Společně v rozmanitosti!“ – kampaň k Evropskému roku mezikulturního dialogu 2008

Evropská komise zahájila komunikační kampaň k Evropskému roku mezikulturního dialogu. Součástí zahajovací akce bylo i spuštění internetových stránek **www.dialogue2008.eu**. Cílem evropského roku je napomoci vzájemnému pochopení a lepšímu soužití. Rok se bude zabývat přínosy kulturní rozmanitosti, aktivní občanskou účastí na evropských záležitostech a podporou pocitu evropské sounáležitosti. Jde o společnou iniciativu Evropské unie, členských států a evropské občanské společnosti. Evropský rok má rozpočet 10 milionů eur, který je určen na informační kampaň, průzkumy a studie týkající se mezikulturního dialogu a na spolufinancování sedmi stěžejních evropských projektů a 27 národních projektů (na každý členský stát jeden) v oblasti mezikulturního dialogu v celé EU.

AEDUCA 2007

Postřehy z Festivalu vzdělávání dospělých

V univerzitním městě Olomouci se konal ve dnech 22. až 23. 11. 2007 již třetí ročník Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA 2007. Pořadatelem festivalu je Institut celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého. Cílem festivalu bylo vytvoření platformy pro informování, inspirování a síťování všech aktérů na poli vzdělávání dospělých, která může přispět k podpoře učících se organizací, ke vzniku znalostní (učící se) společnosti.

Program festivalu obsahoval:
- Veletrh vzdělávacích programů a institucí
- Prezentaci projektů rozvoje lidských zdrojů
- Přehlídku vzdělávacích rozhlasových a televizních pořadů
- Odborné konference na téma:
  - Trendy – příležitosti rozvoje lidských zdrojů v malých a středních firmách

- Vzdělávání pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel
- Nové trendy ve vzdělávání manažerů
- Vliv ICT na způsob práce a studia
- Školy nebo vzdělávací instituce dospělých jako centra celoživotního vzdělávání
- Podnikatelské líhně – podpora a rozvoj podnikatelů

Festivalu se zúčastnili pracovníci univerzit Česka a Slovenska, zabývajících se vzděláváním dospělých, pracovníci vzdělávacích institutů, vzdělávacích agentur, zástupci MŠMT ČR, MPSV ČR, centrálních vzdělávacích institucí jako např. NVF, NÚOV, Národní agentury pro evropské vzdělávací programy a řada dalších. Festival měl i zahraniční hosty z Portugalska, Španělska, Belgie, Švédska, Slovenska, Polska a Ukrajiny.

Na festivalu byly prezentovány **projekty rozvoje lidských zdrojů** – Profesní příprava certifikovaných manažerů – realizuje akciová společnost CC Systems, Výzkum zájmu o e-learningové vzdělávací programy na vysokých školách – realizuje ČVUT Praha, Tvorba a ověřování e-learningových opor pro další vzdělávání učitelů – realizuje Univerzita Palackého v Olomouci, Řešení dlouhodobé nezaměstnanosti na Hranicku vytvořením pracovních týmů – realizuje Mikroregion Hranicko, Rozvoj zkvalitňování celoživotního vzdělávání na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, Angličtina pro veřejnou správu – realizuje Univerzita Palackého v Olomouci, Program podpory integrace zdravotně postižených občanů do společenského a pracovního života – realizuje Sdružení Piafa ve Vyškově, Uplatnění nových metod ve vzdělávání pedagogů, Trénink trenérů v dovednostech pro vzdělávání dospělých – realizuje Project Outdoor, s.r.o., Profesní vzdělávání pracovníků ve slévárenství – realizuje Svaz sléváren ČR, Modernizace a intenzifikace vzdělávacích programů potravinářských oborů středních odborných učilišť – realizuje SOU potravinářské Jeseník, Inovace VŠ oborů strojního zaměření v podmínkách informační společnosti – realizuje VUT Brno, Mezioborový dialog a spolupráce, jako základní předpoklad interdisciplinární vzdělanosti vědeckých, výzkumných a pedagogických pracovníků – realizuje Západočeská univerzita v Plzni.

Z odborných konferencí se velkému zájmu těšily – **Nové trendy ve vzdělávání manažerů,** řešila společnost Blended Learning – efektivní pomoc manažerům kombinuje tradiční vzdělávání v učebně s výukou na dálku pomocí elektronických médií (např. Internet, konferenční hovory), Manažerské vzdělávání od nuly – příspěvek identifikoval společenské změny, které vedou ke změnám požadavků na kompetence manažerů a ukázal vývoj názorů na kompetence manažerů. Další příspěvek se shodným názvem s odbornou konferencí – Nové trendy ve vzdělávání manažerů – pojednával o budování „kompetenční pyramidy“ – jsou to tři nosné sloupy podnikatelského myšlení manažerů – strategická představivost, systémový přístup a ekonomické úvahy. Zajímavý byl příspěvek o e-learningu v manažerském vzdělávání, který především šetří čas manažerů a využívá skutečnosti, že manažeři dobře pracují s PC. Příspěvek rozebírající nové role manažerů podporoval inovativní přístupy k jejich vzdělávání. Na konferenci byl přednesen i příspěvek o vzdělávání vojenských profesionálů – manažerů v Armádě ČR. Konference řešila i otázku, v čem hledat návratnost investic do vzdělávání a osobního rozvoje a zabývala se i podporou interních specialistů v dovednostech pro vzdělávání dospělých.

Další zajímavé téma řešilo otázky, zda by měly být „**Školy nebo vzdělávací instituce dospělých** centry celoživotního vzdělávání“. Konference se zabývala potenciálem škol, kterým disponují pro rozvoj celoživotního učení, spoluprací škol a zaměstnavatelů, možnými překážkami. Jeden příspěvek ukazoval možnosti vzdělávací instituce, která by se stala centrem celoživotního vzdělávání. Řešila strategie, příležitosti a hrozby při realizaci celoživotního vzdělávání na univerzitách. Byl zde prezentován projekt ROZAM – rozvoj zaměstnanců, který je efektivním nástrojem pro vzdělávání malých a středních podniků. ROZAM je i příležitostí pro vzdělávací instituce, pro které znamená možnost zajištění dlouhodobé a stabilní podpory poptávky dovzdělávání prostřednictvím dotací z EU. Velkou odezvu vyvolal příspěvek nazvaný Mýty a hity v celoživotním vzdělávání, který formuloval a vyvracel několik domácích (českých) mýtů o celoživotním vzdělávání. Následující příspěvek reagoval přímo na název tématu a odpovídal, že formulace otázky, zda školy nebo vzdělávací instituce je zavádějící a neodpovídá realitě potřeb dnešních organizací. Školy i vzdělávací instituce musí proto spolupracovat v rámci systému, který v různých formách celoživotního vzdělávání naplňuje společenské cíle. Zajímavý byl i příspěvek pojednávající o dluhu andragogiky jako studijního oboru na vysokých školách, který vyplývá z poměrně složitého komplikovaného vývoje tohoto studijního oboru a v podstatě tak celé oblasti vzdělávání dospělých v České republice i v Slovenské republice.

Na společenském večeru, který se konal v olomoucké Redutě v budově Moravského divadla byly vyhlášeny výsledky soutěže **„Dobrá rada nad zlato“** a odměněni nejlepší jednotlivci a týmy. Večer dále pokračoval koncertem žesťového kvinteta Musica per cinque Ottovi a končil rautem za doprovodu skupiny JafarJazz.

Festival vzdělávání dospělých se pokusil ukázat problematiku vzdělávání dospělých v celé její šíři od vzdělávání

manažerů až po vzdělávání sociálně znevýhodněných skupin obyvatelstva a řešil otázky teoretické jako celoživotní učení, vzdělávání dospělých či další vzdělávání, tak i otázky ryze praktické jako je využití nejnovějších poznatků elektronických médií pro efektivnější proces vzdělávání. Byl vydán sborník všech příspěvků, které zazněly na odborných konferencích.

Organizátorům se podařilo vytvořit přátelskou atmosféru pro všechny zúčastněné po dobu celé akce, což jenom dále umocňovalo obsahovou úroveň celého festivalu.

Josef Sívek, ÚZPI Praha

„PŘÍMÝ MARKETING“

aneb jak zemědělec k více financím přijíti může ...

2. část

V listopadovém čísle Zemědělské školy jsme vám nabídli úvodní část rozsáhlejšího článku o zajímavém semináři na Ekofarmě Křišťan v Milotičkách u Pelhřimova. Hlavním přednášejícím byl Australan John Stanley, autorita světového významu v oblasti marketingu a řízeného prodeje zemědělských produktů.

Seminář se věnoval následujícím tématům:

- ***Globální trh – proč zemědělci mění přístup k marketingu a jak dosahují vyšších zisků.***
- ***Které trhy jsou vhodné pro farmáře – kdo je jejich zákazník, jak si ho získat a udržet.***
- ***Jak učinit produkt atraktivní pro místní trh.***
- ***Jak změnit zákazníka ve stoupence konkrétního farmáře.***
- ***Jak úspěšně vystavovat zboží.***
- ***Jak využít na distribuci „zeleninové bedýnky“.***
- ***Vytváření zisku na farmě – farma jako turistická atrakce.***

V tomto čísle navazujeme na první část článku a téma bude pokračovat i v čísle následujícím.

Český trh a jeho zákazníci

Deset top obchodníků u nás ovládá 25 % trhu a jejich podíl se stále zvětšuje a zvětšovat bude. V budoucnu se předpokládá, že v ČR poroste celkový rozsah nákupní plochy na 1000 obyvatel, aby dosáhl alespoň průměrných hodnot existujících v Evropě.

V současné době je stav následující:

- průměrná nákupní plocha na 1000 obyvatel v Evropě je 142 m^2 (nejvyšší hodnota je 155 m^2)
- průměrná nákupní plocha na 1000 obyvatel v ČR je 108 m^2
- 20–30 % ze svého příjmu utratí čeští spotřebitelé za potraviny a stále ještě hodně lidí při nákupu klade hlavní důraz na cenu nabízeného výrobku. Z toho faktu zákonitě plyne, že nákupčí obchodních řetězců nutí své dodavatele k co nejnižším nákupním (výrobním) cenám. Z výše uvedeného je zřejmé, že se v příštích letech dá očekávat vstup dalších řetězců na náš trh a zostření v současné době již dost tvrdé konkurence mezi výrobci.

ČR – možnosti na trhu potravin

	Rok 2000	Rok 2005
Hypermarkety	94	180
Diskonty	250	476
Nákupní centra	x	150

Běžný farmář se svými výrobky nemůže soupeřit se zemědělskými velkoproducenty v oblasti cenové – naopak musí nabídnout takové hodnoty, kterým dá konečný spotřebitel přednost, a které jej nasměrují přímo k němu jako k prvovýrobci. Jinými slovy, budoucí úspěšný farmář musí změnit stávající dodavatelský řetězec (kde se jeho podíl na zisku neustále zmenšuje) z modelu: farmář – distributor – spotřebitel (= supermarket) – spotřebitel (= konečný zákazník), na řetězec pro něho příznivější: farmář – spotřebitel (= konečný zákazník).

Možnosti, jak změnit dodavatelský řetězec

V současné době se stále více koncových zákazníků začíná zajímat nejenom o to, jak byly při vytváření konečného produktu dodrženy zásady ekologického pěstování či chovu, ale také o to, kolik kilometrů musel produkt urazit, než se k němu do nákupního košíku dostal. Na základě specializovaných výzkumu bylo například zjištěno:

– v USA potrava v každém soustu cestovala v průměru 2 200 km, než doputovala ke konzumentovi;
– ve Velké Británii potraviny (včetně všech surovin použitých při jejich výrobě) průměrného nákupního košíku (10 ks položek) urazily vzdálenost rovnající se poloviční vzdálenosti ze Země na Měsíc (!), než skončily v nákupní tašce konečného spotřebitele…

Uvedená fakta se stávají všeobecně známými a zákazníci se při vlastním nákupu začínají ve větší míře zajímat o potraviny, které nemají na svém „kontě“ nacestováno tisíce kilometrů a nepřispěly tak k dalšímu zhoršování životního prostředí. To je velká příležitost pro farmáře, aby na základě znalosti tzv. **„marketingu od souseda k sousedovi“**, obrátili pozornost konzumentů na své produkty a v konečné fázi pak dosáhli zvýšení zisků.

Pokračování v příštím čísle

3. KOLO INTERLIGY

V dňoch 9.11. – 10.11.2007 sa na našej škole uskutočnilo **3. kolo Interligy**, na ktorej sa zúčastnili, okrem našej školy, **STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A PŘÍRODOVĚDNÁ ŠKOLA ROŽNOV POD RADHOŠTĚM, STŘEDNÍ PŘÍRODOVĚDNÁ A ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA NOVÝ JIČÍN a STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA KEŽMAROK.**

V rámci Interligy súťažili dievčenské družstvá vo volejbale a chlapci absolvovali jazdu zručnosti s traktorom a prívesom a jazdu zručnosti na osobnom automobile. Veľký obdiv zožala jediná dievčenská zástupkyňa v jazde zručnosti osobným automobilom Silvie Malíková z Nového Jičína, ktorá okrem toho, že sa umiestnila na 2. mieste, sa tešila aj zo špeciálnej ceny za najprecíznejšiu jazdu.

Neúspech vo volejbale , kde naše družstvo obsadilo štvrté miesto, sme si vynahradili v jazdách zručnosti. **V celkovom hodnotení sme preto obsadili veľmi pekné 2. miesto.**

Atmosféra súťaží, ale aj sprievodných spoločenských akcií bola veľmi dobrá, a preto všetci účastníci skonštatovali, že aj keď došlo k rozdeleniu bývalého spoločného štátu, dajú sa iniciatívou samotných škôl vytvárať nadštandardné vzťahy medzi českými a slovenskými školami.

Výsledky 3. kola Interligy

VOLEJBAL

Poradie	Škola
1. miesto	Kežmarok
2. miesto	Nový Jičín
3. miesto	Rožnov pod Radhoštěm
4. miesto	Liptovský Mikuláš

JAZDA ZRUČNOSTI
(traktor s prívesom + osobný automobil)

Poradie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Michal Vavřín	Nový Jičín
2. miesto	Tomáš Štefanisko	Lipt. Mikuláš
3. miesto	Libor Zeman	Rožnov pod Radhoštěm
4. miesto	Marek Hrebenár	Kežmarok

JAZDA ZRUČNOSTI
(traktor s prívesom)

Poradie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Lukáš Straka	Lipt. Mikuláš
2. miesto	Michal Rajek	Rožnov pod Radhoštěm
3. miesto	Miroslav Provázek	Nový Jičín
4. miesto	Jaroslav Kalafut	Kežmarok

JAZDA ZRUČNOSTI
(osobný automobil)

Poradie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Tomáš Šimo	Lipt. Mikuláš
2. miesto	Silvie Malíková	Nový Jičín
3. miesto	Lukáš Kovař	Rožnov pod Radhoštěm
4. miesto	Zdenko Krajňák	Kežmarok

CELKOVÉ PORADIE

Poradie	Škola
1. miesto	SŠPřZe Nová Jičín
2. miesto	SŠ Lipt. Mikuláš
3. miesto	SZePřŠ Rožnov pod Radhoštěm
4. miesto	SOŠ Kežmarok

Ing. Tibor Hugáň
Spojená škola Liptovský Mikuláš

6. ROČNÍK SOUTĚŽE

„O bramborový květ Vysočiny 2007“

Dne 18. října 2007 proběhl v Havlíčkově Brodě, na odloučeném pracovišti České zemědělské akademie v Humpolci, střední škole již šestý ročník soutěže „O bramborový květ Vysočiny 2007“. Tato soutěž byla součástí 17. bramborářských dnů pořádaných v Havlíčkově Brodě.

Soutěže se zúčastnilo celkem sedm zemědělských škol: SŠ zemědělská a potravinářská Klatovy, Střední škola zdravotnická a zemědělsko-ekonomická Vyškov, Česká zemědělská akademie v Humpolci, střední škola, VOŠ a SZeŠ Benešov, SOŠ Poděbrady, SZeŠ Brandýs nad Labem a VOŠ a SOŠ Březnice. Každou školu reprezentovali dva studenti čtvrtých ročníků.

Studenti a jejich pedagogický doprovod si dopoledne prohlédli odborné pracoviště Výzkumného ústavu bramborářského, kde je přivítal ředitel ústavu Ing. Jaromír Čepl, CSc. Zde byli seznámeni se způsoby pěstování a testování bramborové sadby pro množitelské plochy a viděli, jakým způsobem se provádí tyto zkoušky. Odpoledne studenti po krátkém slavnostním zahájení předsedou Ústředního bramborářského svazu České republiky Ing. Františkem Novákem, CSc. a Mgr. Otakarem Březinou, ředitelem školy začali soutěžit.

Jako první je čekal test odborných teoretických vědomostí složený ze 48 otázek, týkající se pěstování, biologie, mechanizace, ochrany rostlin a historie brambor. Po splnění této teoretické části soutěže, čekala studenty část praktická. Na pěti pracovištích plnili úkoly, které se týkaly:

1. Připravení (v limitu tří minut) co největšího množství bramborových hranolků a v co nejlepší kvalitě. Nejlepšího výsledku dosáhl K. Kameník z Humpolce, který připravil 51,7 g hranolků.
2. Poznávačky – určení u jednotlivých předložených vzorků zda jde o příznak choroby, poškození škůdcem, o jaké plevele se jedná, jak se nazývají jednotlivé strojní součásti. Z 35 předložených vzorků poznal správně 30 student V. Hnilička z Benešova.
3. V časovém limitu 5 minut se měli soutěžící pokusit odříznout souvislou a co nejdelší bramborovou slupku, ale pouze z 1 brambory. Tento úkol nejlépe splnila Š. Kočová z Březnice, která odřízla slupku dlouhou 96 cm.
4. Sestylizovat recept na libovolné jídlo z brambor tak, aby byl nejen proveditelný, ale i jazykově správný. Nejlepšího výsledku dosáhl T. Vyskočil z Poděbrad.
5. Podle promítnutých obrázků na dataprojektoru poznat a zapsat o jaké mechanizační prostředky používané při pěstování brambor se jedná. Zde z 30 možných správných odpovědí určili správně 24 L. Hnilička a V. Buben z Benešova.

Vyhodnocení soutěže provedl vedoucí hodnotící komise Ing. Karel Krajíček a radní kraje Vysočina pro zemědělství Ivo Rohovský.

V době soutěže studentů si pedagogický doprovod prohlédl Školní statek v Humpolci a provozu pivovaru Bernard. Následující den se všichni soutěžící s pedagogy zúčastnili semináře o pěstování brambor, který se konal v rámci 17. bramborářských dnů v Havlíčkově Brodě. Úvodem proběhlo vyhodnocení, vyhlášení výsledků soutěže a předání odměn a věcných cen soutěžícím z rukou náměstka ministra zemědělství ČR Ing. Kozáka, předsedy ÚBS ČR Ing. Nováka a ředitele VÚB Ing. Čepla.

Na prvním místě se umístil **Ladislav Hnilička z VOŠ a SOŠ v Benešově,** na druhém místě Václav Buben, také z VOŠ a SOŠ v Benešově, na třetím místě Nikola Dzanová ze SŠZZeE Vyškova a na čtvrtém místě Karel Kameník z ČZA v Humpolci, střední školy. Na semináři se účastníci dozvěděli aktuální informace týkající se problematiky pěstování brambor tak, jak je prezentovali jednotliví řečníci.

Věřím, že soutěž byla přínosem pro studenty a že získané vědomosti i dovednosti uplatní i při maturitní zkoušce, která je zanedlouho čeká.

Ing. František Stiller
Vedoucí pracoviště v Havlíčkově Brodě

PROJEKTY

na České zemědělské akademii v Humpolci

Konečnou tečku za akcemi z projektů města Humpolec a kraje Vysočina udělali čerti. Dne 5. prosince 2007 byl od České zemědělské akademie vypuštěn roj čertů s Mikulášem a andělem. Tento průvod navštívil základní školy v Humpolci, Rodinné centrum Cipísek, Měkis, Základní uměleckou školu Humpolec, Středisko volného času Podhrad, Městský úřad v Humpolci a školní statek. Odpolední diskotéka v České zemědělské akademii byla zahájena ohnivou show, kterou připravila studentka 3. ročníku Eva Březinová. Na závěr byly vyhodnoceny projekty a studenti obdrželi sladkou odměnu.

Ing. Jindra Trnková, Ing. Lenka Zahálková
ČZA Humpolec

AGROKOMPLEX NITRA

Kalendár výstav 2008

29.–30. 3. 2008

VÝSTAVA PSOV

12. výstava psov Nitra Canis CAC-SR

17.–19. 4. 2008

MLADÝ TVORCA

16. predajná výstava výrobkov žiakov stredných škôl, stredísk praktického vyučovania a stredných odborných učilíšť

17.–20. 4. 2008

GARDENIA

12. medzinárodná predajná výstava pre záhradníctvo, záhradkárov, priateľov bonsajov a kvetov

ENVIRO

13. medzinárodná výstava techniky a technológií ochrany a tvorby životného prostredia

STONE-KOMPLEX

4. medzinárodná výstava kameňa, kamenárstva, kamenárskych výrobkov, nástrojov, strojov a technológií

20.–23. 5. 2008

MEDZINÁRODNÝ STROJÁRSKY VEĽTRH

15. medzinárodný veľtrh strojov, nástrojov, zariadení a technológií

EUROWELDING

14. medzinárodná výstava zvárania a zváracej techniky

CAST-EX

14. medzinárodná výstava zlievania a zlievárenských technológií

CHEMPLAST

12. medzinárodná výstava plastov a chémie pre strojárstvo

EMA

8. medzinárodná výstava elektroniky, merania, automatizácie a regulácie

7.–8. 6. 2008

VÝSTAVA PSOV

25. medzinárodná výstava psov všetkých plemien – FCI

21.–25. 8. 2008

AGROKOMPLEX

35. medzinárodný poľnohospodársky a potravinársky veľtrh

BIOAGROKOMPLEX

2. výstava biopotravin a technológií spracovania

COOPEXPO

15. medzinárodná družstevná kontraktačno-predajná výstava spotrebného a potravinárskeho tovaru

ŽIVNOSTENSKÉ TRHY

11. kontraktačno-predajná výstava malých a stredných podnikateľov

REGIÓNY SLOVENSKA

6. výstava vidieckeho cestovného ruchu

KONE A ĽUDIA

7. medzinárodná kontraktačno-predajná výstava

30. 9.–3. 10 2007

LIGNUMEXPO

16. medzinárodný drevársky veľtrh

LES

11. medzinárodná lesnícka výstava

14.–17. 10. 2008

GASTRA

14. medzinárodná výstava zariadení pre hotely, obchod a verejné stravovanie

COBA

Špecializovaná výstava pekárstva, cukrárstva a technológií

EMBAL

Špecializovaná výstava obalovej techniky

KÁVA

Výstava kávy, čaju a technológií

EXPOVENDING

Špecializovaná výstava vendingu

Pokračování v přístím čísle

HYGIENA A TECHNOLOGIE POTRAVIN

ve studijních programech

Na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně na Fakultě veterinární hygieny a ekologie lze studovat programy a studijní obory se zaměřením na hygienu a technologii potravin:

- bakalářský studijní program, studijní obor Bezpečnost a kvalita potravin (prezenční i kombinovaná forma studia),
- navazující magisterský studijní program, studijní obor Bezpečnost a kvalita potravin (prezenční forma studia),
- magisterský studijní program, studijní obor Veterinární hygiena a ekologie,
- doktorský studijní program, studijní obor Hygiena a technologie potravin a dalších šest studijních oborů.

Bakalářský studijní program, obor Bezpečnost a kvalita potravin, prezenční i kombinovaná forma, standardní doba studia 3 roky

Cílem je příprava vysokoškolských odborníků pro oblast hygieny a technologie potravin, zejména pro oblast analýzy potravin ve vztahu k hodnocení zdravotní nezávadnosti, jakosti a zpracování potravin. Součástí studia jsou i ekologické aspekty výroby, distribuce, technologie produkce, včetně skladování a prodeje.

Bakalářské studium zahrnuje povinné a povinně volitelné disciplíny. Formou výuky jsou přednášky, praktická výuka a semináře, včetně odborných praxí. V rámci státní závěrečné zkoušky je i obhajoba bakalářské práce, absolventům se uděluje titul bakalář, zkratka „Bc.“. V profilu studijních předmětu jsou disciplíny biologicko-chemického komplexu (biologie, zoologie, biochemie, botanika), speciální disciplíny (anatomie hospodářských zvířat, histologie, fyziologie, výživa), disciplíny hygienického komplexu (hygiena a technologie masa, mléka, drůbeže, vajec, vegetabilních potravin a právní předpisy v oboru).

Vzdělání absolventa umožňuje uplatnění v potravinářské sféře, včetně masného průmyslu, ve sféře státních i privátních institucích s činností v oblasti kontroly výroby, distribuce a prodeje potravin.

Navazující magisterský studijní program, studijní obor Bezpečnost a kvalita potravin, prezenční forma studia, standardní doba studia 2 roky

Cílem navazujícího magisterského studijního programu je vzdělání vysokoškolsky vzdělaných odborníků pro obor hygieny a technologie potravin. Jde o dvouletý studijní program, ukončený státní závěrečnou zkouškou a obhajobou diplomové práce s udělením titulu magistra, zkratka „Mgr“.

V profilu studijního programu jsou zařazeny disciplíny biologicko-chemického komplexu (např. biologie, ekologie, genetika, biochemie potravin, biologické laboratorní metody), disciplíny v oblasti živočišné a rostlinné produkce (výživa, chov hospodářských zvířat, veterinární prevence, hygiena a technologie potravin a surovin rostlinného původu), disciplíny hygieny a technologie potravin a z komplexu předmětů veterinární ochrany veřejného zdraví (veterinární legislativa, ekologická legislativa, systém HACCP, management a ekonomika potravinářství, potravinářská legislativa, hygiena a technologie masa, ryb, zvěřiny, drůbeže a mléka).

Absolventi navazujícího magisterského studijního programu se uplatní v oblasti kontroly a analýzy potravin, ve výzkumných institucích, ale i v oblasti profesní přípravy odborníků v oblasti bezpečnosti a kvality potravin a surovin.

Magisterský studijní program, studijní obor Veterinární hygiena a ekologie, prezenční forma studia, standardní délka studia 6 let

Studium magisterského studijního programu připravuje absolventy – veterinární lékaře v oblasti veterinární ochrany veřejného zdraví se zaměřením na zdravotní a hygienickou nezávadnost potravin a surovin živočišného původu.

V průběhu šestiletého studijního programu jsou základní a speciální předměty základních a klinických věd, dále z disciplin živočišné výroby a hygieny potravin. Do skupiny základních věd patří studium anatomie, histologie, embryologie, fyziologie, biochemie, genetiky, farmakologie, farmacie, toxikologie, mikrobiologie, imunologie, epizootologie a profesní etiky. Z klinických věd jde o porodnictví, parazitologii, patologii, klinickou medicínu, preventivní lékařství, reprodukci, státní veterinární službu, veterinární legislativu a soudní lékařství, terapeutiku a propedeutiku. Ze skupiny živočišné výroby se studuje živočišná výroba, výživa zvířat, chov zvířat, veterinární hygiena, ekologie a ochrana zvířat, ekonomika zemědělství. V profilu studia jsou disciplíny prohlídka a kontrola potravin živočišného původu, hygiena a technologie potravin a praktická výuka. Absolventem

– veterinárním lékařem se studenti stávají po složení státní rigorózní zkoušky s udělením diplomu doktora veterinární medicíny a titulu MVDr.

Uplatnění absolventů je v oblastech činnosti státní veterinární správy, v inspekčních orgánech, orgánech ochrany veřejného zdraví, ve výzkumných institucích a ústavech, v oborech vědy, vědecké práce, na univerzitách a dalších pracovištích.

Doktorský studijní program, prezenční i kombinovaná forma studia

Doktorský studijní program je určen absolventům vysokoškolského studia v magisterském studijním programu. Doktorský studijní program je v současné době realizován v oboru Hygiena a technologie potravin a dalších šesti studijních oborech.

Student v rámci doktorského studijního programu absolvuje pět studijních předmětů, včetně státní doktorské zkoušky podle oboru studia a obhajobu vypracované disertační práce. Po složení státní doktorské zkoušky a obhajoby disertační práce je absolventům udělen titul Ph.D. „doktor“.

Fakulta veterinární hygieny a ekologie realizuje studium v rámci evropského trendu ve veterinárním vzdělání. Univerzitní vzdělání získané ve studijních programech a oborech Veterinární hygiena a ekologie a Bezpečnost a kvalita potravin na fakultě nabízí stále širší uplatnění. v souladu s trendem zajišťování bezpečné a kvalitní potravinářské produkce v Evropě. Právě zde nacházejí prostor pro uplatnění její absolventi. Absolventi našich studijních programů získávají uplatnění na trhu práce u nás v zahraničí. V průběhu studia je i možnost absolvování zahraničních stáží a odborné praxe v rámci mobility studentů a celé řady projektů realizovaných na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno.

Bližší informace o možnostech studia na FVHE VFU Brno lze získat na internetových stránkách **www.vfu.cz**

MVDr. Vladimír Kopřiva, Ph.D., FVHE VFU Brno
MVDr. Alena Stiburková, SOŠ potravinářství a služeb Brno

PODÁVÁNÍ „ALKOHOLICKÝCH“ NÁPOJŮ MLÁDEŽI

v letech první ČSR

Bylo by bláhové si myslet, že mládež byla za času první Čs. republiky jiná, než ta současná. Již od počátku budování nového státu byla v mladé generaci vždy spatřována budoucnost vlasti, a proto se její ochraně věnovala také zákonodárná i výkonná státní moc. Především pod přímým vlivem morální autority presidenta T. G. Masaryka (V boji proti alkoholismu, O etice a alkoholismu) a dalších osobností politického a veřejného života (E. Beneš „Problém alkoholové výroby a abstinence“ aj.) byl již před 85 lety přijat zákon č. 86/1922 Sbírky zákonů a nařízení, omezující podávání alkoholických (tedy alkoholních nebo alkoholových) nápojů dětem a mladistvým. Charakteristiku tohoto prvorepublikového právního předpisu výstižně podává Pedagogická encyklopedie (Praha 1938). Doslova citujeme a pro dnešní dny jen konstatujeme, že „nihil sub sole novi“:

Aby se čelilo neblahým vlivům, jež používání alkoholních nápojů vyvolává u dětí a mladistvých, zakázáno je v mezích zákonem stanovených, dodávati dětem (do 16 let), po př. mladistvým (od 16 do 18 let) alkoholové nápoje ve veřejných místnostech (hostincích, kavárnách, restauracích, výčepech, obchodech, automatech, bufetech apod.), dále na výletištích, poutích apod. k použití na místě. Zakazuje se také, aby dorostlí ve veřejných místnostech a místech dávali dětem a mladistvým alkoholové nápoje a dovolovali podaných nápojů požívati. Pod zákaz však nespadá podávání alkoholových nápojů dětem a mladistvým, kteří je odnášejí mimo výčep k požívání osobám dospělým. Za alkoholové nápoje se považují nápoje, obsahující nejvýše 0,5 % alkoholu.

Teprve osobám překročivší 16. rok věku smí se podávati pivo a víno (ovocné víno), osobám překročivším 18. rok i jiné alkoholové nápoje. Dětem do 16. roku nesmí se tedy podávati alkoholové nápoje vůbec.

Za zachovávání zákazu jsou odpovědni ti, kdo odpovídají za vedení podniku, v nichž se nápoje podávají, a jejich zaměstnanci, nedbají-li poučení svého zaměstnavatele. Odpovědni jsou rovněž rodiče a pěstouni dětí a mladistvých. Každý, kdo nápoj podává, je povinen odepříti podá-

vání alkoholních nápojů, má-li pochybnosti o věku osoby, jíž se má nápoj podati.

Přestoupení zákazu trestají politické úřady; pokud jde o živnostníky, pokutou od 20 do 10 000 Kč, příp. vězením od 24 hod. do 3 měsíců, jinak od 20 do 1 000 Kč, příp. vězením do 14 dnů. Dopustí-li se živnostník opětovně přestupku podle uvedeného zákona, může mu být odňato živnostenské oprávnění. Ve všech místnostech a místech, pro něž zákaz platí, má býti na nápadném místě vyvěšena vyhláška o zákaze zákonem stanoveném a o trestnosti jeho přestoupení.

tes

ROK 1918 A NAŠE ZEMĚDĚLSKÉ ŠKOLSTVÍ

Rozpad monarchie a vznik samostatného státu znamenal samozřejmě historický mezník i ve vývoji zemědělského školství. Měnila se, mimo jiné, správa všech věcí, měnila se státní správa i samospráva. K tomu v zemědělství přibyla i ne bezvýznamná změna struktury vlastníků půdy. To všechno si vynutilo nejen dlouhou řadu dílčích úprav, ale i zásadní změnu filosofie zemědělského školského vzdělávání. Vždyť například až 80 % absolventů středních (vyšších) zemědělských škol hledalo své uplatnění na vrchnostenských velkostatcích...

Od těchto historických chvil letos uplyne devadesát let! V následujících řádcích si je alespoň ve stručnosti připomeneme a naznačíme také cesty, jimiž se naše školství na území dnešní České republiky ubíralo následných 20 let – až do dalšího osudového mezníku.

Nejdřív bylo třeba vybudovat nejvyšší rezortní orgán

Podle tzv. únorové ústavy z 26. 2. 1861 bylo zemědělské školství v kompetenci zemských orgánů jednotlivých korunních zemí, při čemž vídeňské „ministerium orby“ si vynutilo možnost alespoň do určité míry (prostřednictvím subvencí) ovlivňovat jeho vývoj, a to jak po stránce obsahové, tak i po stránce organizační. Tento stav s minimálními změnami trval od r. 1880 bezmála čtyři desítky let.

JUDr. Alois Gerstenkorn
(1870 – 1943)

Karel Prášek
(1868 – 1932)

Po vzniku ČSR bylo záhy rozhodnuto zemědělské školství zařadit pod správu rezortního ministerstva. Jenže, to bylo třeba nejdříve vybudovat. Svědectví o tom podává přímý účastník událostí, lanškrounský rodák, JUDr. Alois Gerstenkorn (1870–1943) – v časopise Československý zemědělec (ročník X, 1928, *43*, 753–756).

Autor této zprávy po studiu a desetileté různorodé právnické praxi zakotvil v r. 1902 na vídeňském ministerstvu orby. To samozřejmě nebylo nic mimořádného, všechna „vídeňská“ ministerstva zaměstnávala české úředníky a rezort zemědělství v té době nejvíce. Přispěla k tomu i skutečnost, že v posledních letech monarchie stáli určitou dobu v jeho čele představitelé českého národa – dr. Albín Bráf (1851–1912; ministrem zemědělství v letech 1908–1909 a 1911–1912) a dr. František Zenker (1856–1925; ministrem zemědělství 1912–1916)

Za místo mimopracovních setkávání si tito úředníci zvolili vídeňskou Slovanskou besedu, kde mohli – i v době válečné – relativně bez obav sledovat a analyzovat vývoj událostí doma i ve světě. Tehdejší senátní prezident dr. Ferdinand Pantůček již několik měsíců před 28. říjnem vyzval vždy jednoho z nejzkušenějších a také nejspolehlivějších pracovníků každého ministerstva, mezi nimi i dr. Gerstenkorna, aby začali připravovat organizaci vrcholných správních úřadů příští republiky. Tak se také stalo! Příslušné návrhy byly v zásadách připraveny již před převratem a „této okolnosti dlužno v první řadě přičítati, že administrativa veřejných úřadů stála hned od počátku na výši doby a že nenastaly ve správě státu žádné vážnější poruchy“, konstatuje s odstupem desíti let A. Gerstenkorn.

Vyhlášení republiky znamenalo pro tyto vybrané úředníky okamžitý odjezd do Prahy, kde se hlásili Národnímu výboru zasedajícímu v Harrachově paláci v Jindřišské ulici. Přijati byli bez fanfár. „Národní výbor byl tehdy ve dne v noci v permanenci – přímo obléhán deputacemi ze všech koutů republiky – členové jeho klesali únavou i pod tíží své odpovědné práce a nestačili odpovídati na ústní a telefonické žádosti o informace a pokyny.“ Po delším čekání dostali,

díky zprostředkovateli dr. Pantůčkovi, průkaz opravňující ke vstupu do budovy. Zde v jedné společné místnosti začali podle aktualizovaných pokynů pracovat na konečné úpravě organizační struktury a vymezení kompetencí jednotlivých ministerstev, jakož i na osnovách prvních zákonů.

Ministerstvo zemědělství, jehož personální stav se rozšířil na tři osoby, začínalo, tak jako jiné centrální orgány, v podmínkách velmi skromných. Mnoho si nepomohlo ani několikerým stěhováním, nikde „nebylo inventáře, nebylo psacího stroje, nebylo pomocného personálu, jedině telefon drnčel po celý den a energické deputace si podávaly dveře". Po jmenování ministrů (14. listopadu 1918) se situace začala přece jen postupně měnit k lepšímu.

Prvním ministrem zemědělství ČR se stal poslanec říšské rady (1901–1918), předseda českého odboru Zemědělské rady a člen mnoha dalších institucí a organizací Karel Prášek (1868–1932). Když se mu počátkem r. 1919 podařilo zajistit další prostory, získal Gerstenkorn se svými spolupracovníky perspektivu delšího pobytu v bývalém hotelu Viktoria na Jungmannově ulici. Mohli tak přikročit k náležitému „rozvinutí vlastní práce a poměrně normálnímu úřadování". Nicméně i tady se začínalo „u prázdných stolů v malých temných kumbálech". (Od dnešního paláce ministerstva zemědělství na Těšnově je dělilo více jak 10 let.)

Během krátké doby byl dokončen definitivní návrh organizace ministerstva včetně předpokládaného počtu systemizovaných míst. Podle dispozic ministra Práška návrh přednesl dr. Gerstenkorn v plénu Zemědělské rady. Po zevrubném několikahodinovém jednání, byl až na malé výjimky přijat v původním znění. Do kompetence ministerstva zemědělství ČSR, na rozdíl od „vídeňského", nebyly zahrnuty záležitosti vodoprávní (prozatímně svěřeny ministerstvu veřejných prací) a naopak mu byla svěřena péče o odborné školství (s výjimkou vysokého), o zemědělský výzkum a pokusnictví, dále správa státních statků a lesů a péče o zemědělské stavitelství a strojnictví. Do jeho kompetence byla zařazena rovněž obsáhlá oblast agrární reformy a sociální péče o zemědělské dělnictvo a venkov vůbec.

Agenda ministerstva narůstala „přímo úžasně". V této revoluční době „cítil se každý povolaným navrhovati a žádati reformy. Vše staré zdálo se špatným a žádány nemožné a často již na první pohled neproveditelné, obrovských nákladů vyžadující změny. Námitky různým deputacím byly marny. Přesvědčení, že nová (zlatá) naše republika zmůže vše, bylo pevné a každý platil za zpátečníka, kdož projevil nějaké pochybnosti". Zájem o práci na ministerstvu byl značný. Při výběru bylo však postupováno velmi obezřetně. Důsledně se přihlíželo k tomu, „aby odborné věci svěřeny byly k rozhodování skutečným odborníkům". Díky tomu se dařilo získávat od začátku spolehlivé a odborně zdatné pracovníky, kteří „s úředníky vídeňskými šťastně pracovali na zdolání velké agendy ministerstva a dodnes jsou hlavní jeho oporou", konstatuje dr. Gerstenkorn v r. 1928.

V duchu této filosofie se budovalo i školské oddělení. Do jeho čela se podařilo, řečeno slovy A. Gerstenkorna (1930), získat „geniálního organizátora železné píle a vůle, jehož iniciativa byla přímo nevyčerpatelná, který sledoval s mravenčí pílí a zvláštním porozuměním vývin a pokrok hospodářského školství téměř ve všech státech Evropy a nerozpakoval se přivésti vždy to nejlepší a pokud možno v zlepšené a našim poměrům přizpůsobené formě také u nás k platnosti". Touto osobností byl dosavadní učitel olomouckých zemědělských škol Ing. RTDr. Edvard Reich (1885–1943). Dekretem prezidenta republiky z 31. prosince 1918 se stal „odborovým radou v ministerstvu zemědělství" a ustanoven přednostou prvního oddělení, kam patřilo veškeré zemědělské školství, mimoškolní vzdělávání, zemědělské a lesnické publikace a časopisy, muzejnictví a archivnictví (později ještě zemědělský výzkum).

Jak se záhy ukázalo, spojení těchto dvou osobností bylo pro naše zemědělské školství velmi šťastné. Během dvanácti let společné práce se dr. Reich na příkladu svého šéfa přesvědčil, co znamená pro rozvoj oboru skutečně „dobrý byrokrat"! Být ale takým je neobyčejně těžké; kromě mnoha vědomostí a dovedností, vyžaduje také mnoho ctností, sebezapření, výsostné objektivnosti. dr. Gerstenkorn dobrým úředníkem skutečně byl, „ve vysoké byrokracii, jež přišla z Vídně" zjev zcela mimořádný. Uměl nejen rozhodovat, ale také vyslechnout námitky a třeba i jejich temperamentní obhajobu. Uměl se zeptat, nechat se poučit o věcech, které byly pro něho nové, neznámé. Vynikal pracovní důsledností, v jednání k lidem a zavazující noblesností. Zkrátka pracovitým, poctivým a slušným lidem se pod ním pracovalo dobře. To „stačilo" k tomu, aby mu byly přiznávány zásluhy nejen o naše zemědělské školství, ale o výrazné povznesení celého zemědělství a venkova vůbec. Stejného mínění byli i další jeho dlouholetí spolupracovníci. Za všechny to lapidárně vyjadřuje Ing. František Čvančara (1889–1967): „Bylo skutečně velkým štěstím, že muž takových kvalit stál tak dlouho v čele zemědělského školství!" Ještě víc než tato slova vypovídají, jak uvidíme dále, výsledky jejich společné práce.

Dne 15. dubna 1919 vyšlo první číslo Věstníku ministerstva zemědělství, v němž byla vyhlášena jeho konečná organizační i kompetenční podoba. Tím se v podstatě uzavřela první etapa budování vrcholného zemědělského správního orgánu nového státu, který zanedlouho převzal také plnou zodpovědnost za další osud zemědělského školství.

Pokračování příště

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

OBSAH

Aktuální téma: UČEBNICE 3

Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru 4

Výklad výpočtu započitatelného přívodu N na travní porosty (limity u pastvin) v r. 2007–2013 6

Informační servis 7

AEDUCA 2007 8

„Přímý marketing“ aneb jak zemědělec k více financím přijíti může 10

3. kolo INTERLIGY 11

6. ročník soutěže „O bramborový květ Vysočiny 2007“ 12

Projekty na České zemědělské akademii v Humpolci .. 12

Agrokomplex Nitra – kalendár výstav 2008 13

Hygiena a technologie potravin ve studijních programech 14

Podávání „alkoholických“ nápojů mládeži v letech první ČSR 15

Rok 1918 a naše zemědělské školství 16

Redakční rada

Ing. Jaromír **Benešl**, Školní statek Opava;
PhDr. Radmila **Dytrtová**, CSc., KP ČZU Praha;
Ing. Ludmila **Gočálová**, MZe ČR;
Ing. Zorka **Husová**, NÚOV Praha;
Ing. Břetislav **Kábele**, SOŠ České Budějovice;
Ing. Jan **Kot**, ISŠ Cheb;
Ing. Ľudmila **Kováčiková**, Agroinštitút Nitra;
PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno;
Ing. Tibor **Masár**, PhD., MP SR Bratislava;
Ing. Josef **Matoušek**, MZe ČR;
Ing. Mária **Múdra**, ZSŠP Rakovice;
doc. Ing. Milan **Slavík**, CSc., KP ČZU Praha;
PhDr. Pavel **Sýkora**, MZe ČR
Ing. Jan **Vais**, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

K ilustraci na obálce:
Kresba květu strelície – Strelitzia reginae.
Vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1807

CONTENTS

Topic of the day: textbooks
An offer of specialised textbooks for Czech schools 3

Association of Educational Institutions
A session of the General Meeting about school activities 4

Exposition of the calculation of contributive N supply to grasslands in 2007–2013 6

Information service
Representation of the European Commission in the Czech Republic 7

AEDUCA 2007
Observations from the Festival of Adult Training 8

“Direct marketing” – or how farmers can earn more money
Seminar for ecological farmers 10

3rd round of Interleague
Professional and sport competition of students of schools in the Slovak Republic and in the Czech Republic 11

6th year of the competition for the Potato Flower of Vysočina
Professional competition of students in the framework of the 17th Potato Days in Havlíčkův Brod 12

Projects at the Czech Agricultural Academy in Humpolec
Students’ merry farewell to events of projects of the town of Humpolec at the end of the year 12

Nitra Agrokomplex
The calendar of exhibitions in 2008 13

Food hygiene and technology in curricula
An offer of studies at the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences in Brno, Faculty of Veterinary Hygiene 14

The serving of “alcoholic” beverages to young people in the period of the first CSR
Laws and regulations in force at that time 15

The year 1918 and our agricultural educational system 16

3. KOLO INTERLIGY str. 11

Víťaz volejbalu SOŠ Kežmarok

Slávnostné otvorenie 3. kola

Poradie v jazde zručnosti (zľava)

BRAMBOROVÝ KVĚT VYSOČINY 2007 str. 12

Pokus o nejdelší bramborovou slupku

Praktická část soutěže – poznávačka

Soutěž v přípravě největšího množství bramborových hranolků

Časopis vydávají
Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí
ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2
tel.: 227 010 439, fax: 227 010 114, e-mail: krajickova@uzpi.cz
Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agoinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra
tel.: 037/791 02 11, fax: 037/791 02 83, e-mail: machova@agroinstitut.sk
Redaktorka: Mgr. Cecília Machová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč
Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha, tisk obálky Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o.

47816 ISSN 0044-3875

PROJEKTY NA ČZA V HUMPOLCI str. 12

Roj čertů s Mikulášem a andělem

Ohnivou show připravila studentka Eva Březinová